

Č. 934.

Pozemková reforma: I pravoplatným schválením pouhé osnovy smlouvy tržové o odprodeji zabraných pozemků jest pozemkový úřad vázán již definitivně.

(Nález ze dne 13. září 1921 č. 10760.)

Věc: Josef Vincenc W. a František B. v T. (adv. Dr. K. Maserek z Prahy) proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o schválení koupě pozemků.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje jako nezákonné.

Důvody: — — — — —

Nejvyšší správní soud uvážil o podaných stížnostech takto:

Naříkaným rozhodnutím zamítl státní pozemkový úřad z důvodů meritorních podanou žádost za připojení schvalovací doložky k vyhotovení tržové smlouvy uzavřené mezi stěžovateli stran pozemků podléhajících záboru, a přešel tak úplně schválení, jež osnově této smlouvy dostalo se již od ministerstva zemědělství. Z jakého důvodu měl žalovaný úřad za to, že není vázán dřívějším rozhodnutím ministerstva zemědělství v téže věci, v rozhodnutí samém se nepraví. Teprve v odvodním spise uvádí žalovaný úřad, že mohl odepřít schválení smlouvy uzavřené mezi stěžovateli, aniž bral zřetel na to, že osnova její byla již schválena ministerstvem zemědělství, ježto tento úřad schválil pouze osnovu smlouvy, nikoliv smlouvu samu. Vychází tedy žalovaný úřad ve svém odvodním spise z názoru, že schválení pouhé osnovy tržové smlouvy nelze považovati za úřední souhlas ke zcizení pozemků podléhajících záboru dle § 7 zák. záborového, nýbrž že k souhlasu tomu jest potřebí schválení vlastní písemně vyhotovené smlouvy tržové.

Pro takový výklad nelze však ani ve znění § 7 zák. zák., ani v jiném ustanovení zákonném nalézt opory. V § 7 cit. zák. ustanovuje se toliko, že zcizení, pronájem atd. zabraného majetku vyžaduje úředního souhlasu, a že bez tohoto souhlasu nemá proti státu právních následků. Z ustanovení tohoto nedá se nic více vyvoditi, nežli že zcizení a ostatní v zákoně uvedené dispoice s majetkem zabraným nemají proti státu právních účinků a nemusejí tedy státem býti respektovány, neprojevil-li příslušný úřad s dotčenou disposicí svůj souhlas. O formě, ve které úřední souhlas se vyslovuje, zákon ničeho nenařizuje, zejména nestanoví, že souhlas může se platně udělití jen připojením schvalovací doložky na originál listiny smluvní. Neboť dle účelu zákona nejde o formální schválení listiny (na př. připojením doložky schvalovací), nýbrž o materiální souhlas s právním jednáním zcizovacím atd. Sdělil-li tedy úřad k tomu příslušný dotčené straně zřetelným způsobem bez podmínek a výhrad, že s určitým jednáním zcizovacím souhlasí, nutno považovati souhlas dle § 7 zák. zákona za udělený již tímto sdělením, a nabyt-li schvalovací výrok právní mocí, brání tato právní moc úřadu udělený souhlas odvolati, pokud zákon nestanoví opak.

V daném případě projevilo ministerstvo zemědělství, jež dle čl. I. bod 2 zákona ze dne 11. července 1919 č. 287 sb. z. a n., pak dle § 13 zákona z 11. června 1919 č. 330 sb. z. a n. a vyhlášky vlády ze dne 6. října 1919 č. 535 sb. z. a n. bylo příslušno až do 14. října 1919 vykonávat úkoly pozemkového úřadu, zcela určitým způsobem a bez všelikých podmínek a výhrad dne 10. září 1919 vůči straně svůj věcný souhlas se zcizovacím právním jednáním, o které se v tomto sporu jedná. Sluší tedy dle toho, co svrchu vyloženo, úřední souhlas ve smyslu § 7 zábor. zák. považovati za pravoplatně udělený.

Žalovaný úřad uvádí sice proti stížnostem dovolávajícím se právní moci tohoto schvalovacího aktu ve svém odvodním spise, že schválení bylo uděleno bez řádně provedeného řízení a že spočívá na omylu tohoto úřadu ohledně osoby, jež pozemky kupuje. Než k těmto vývodům odvodního spisu nemůže nejvyšší správní soud hleděti, jsa dle § 6, odst. 1 zák. o správ. soudě vázán skutkovou podstatou, kterou žalovaný úřad sám za základ svého rozhodnutí položil a kterou také v rozhodnutí svém se stranou sdělil.

Neboť naříkané rozhodnutí neopírá se vůbec o předpoklad, že schválení ministerstvem zemědělství udělené spočívá na omylu neb nedostačném řízení, a uplatňuje tedy žalovaný úřad v odvodním spise nové okolnosti, o které naříkané rozhodnutí opřeno není a jež také se stranou nebyly sděleny, takže jí byla odňata možnosť náležitým způsobem proti nim se brániti.

Ani jiných okolností, jež by snad mohly právní účinnost uděleného souhlasu vyloučiti nebo zvrátiti, naříkané rozhodnutí neuvádí. Ježto tedy jediný důvod, ze kterého žalovaný úřad odepřel opatřiti originál smluvní listiny o právním jednání zcizovacím doložkou schvalovací, nemá zákonného podkladu, bylo nutno zrušiti je pro nezákonnost.

Č. 935.

Mimořádná opatření: I. * Předpis § 2 nař. z 27. července 1920 č. 465 sb. z. a n. má za účel brániti vzniku takových společností s r. o., jež by mohly škodlivě působiti na úpravu mimořádných, válkou vyvolaných poměrů a jest tedy normou rázu policejního, které jest použití za platnosti tohoto nařízení i tehdy, když žádost o zápis společnosti do obchodního rejstříku byla podána v době, než toto nařízení vstoupilo v platnost. — II. Nezáleží na pojmenování, nýbrž na obsahu projevu min. vnitra proti zápisu společnosti s r. o. do obchodního rejstříku. — III. Něco o důvodech k podání námitek dle § 2 vl. nař. z 27. července 1920 č. 465 sb. z. a n.

(Nález ze dne 14. září 1921 č. 11277.)

Prejudikatura: nál. č. 833.

Věc: Alexandr K. v D. a soudruzi (adv. Dr. Boh. Mahler z Prahy) proti ministerstvu vnitra v Praze stran zápisu firmy »A« do rejstříku obchodního.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.